

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních studií

Teze diplomové práce

Organizovaný zločin v ČR – daňové úniky

Bc. Tereza Baldrychová

© 2014 ČZU v Praze

SOUHRN

Předkládaná diplomová práce se věnuje problematice organizovaného zločinu v České republice. Je zaměřena na jednu z jeho nejzávažnějších druhů organizovaného zločinu, na rozsáhlé daňové úniky v oblasti hospodářské kriminality. V teoretické rovině práce přibližuje problematiku organizovaného zločinu v České republice, vysvětluje vztah mezi organizovaným zločinem a hospodářskou kriminalitou, příčiny, na základě kterých k daňovým únikům v České republice dochází a opatření, která byla proti tomuto druhu organizovaného zločinu v našich podmínkách dosud učiněna. Cílem práce je zjistit, jaká je u nás nejpravděpodobnější příčina páchaní daňových úniků. Tohoto cíle je dosahováno rozbořem největších daňových úniků, které byly v minulosti i v současnosti v České republice spáchány. Práce odpovídá na otázku, jakým způsobem organizované skupiny nejčastěji páchají daňové podvody, zda existují nějaké společné znaky těchto zločinů, které by případně mohly napomoci při odhalování podobných daňových podvodů a jaká opatření jsou pro maximální zabránění opakování daňových úniků nejvhodnější.

KLÍČOVÁ SLOVA

Organizovaný zločin, Česká republika, organizovaná skupina, organizovaná zločinecká skupina, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, hospodářská kriminalita, nelegální daňové úniky, spotřební daň, daň z přidané hodnoty, karuselové obchody, bílý kůň, daňová Kobra.

CÍLE A METODIKA

Cílem diplomové práce je v teoretické rovině přiblížit problematiku organizovaného zločinu v České republice se zaměřením na rozsáhlé daňové úniky v oblasti hospodářské činnosti.

Práce vychází z hypotézy, že v současné době v České republice existuje organizace, které se díky spolupráci s experty různých státních organizací, jejichž existence má souvislost s existencí daňové povinnosti, daří nejzávažnější případy daňových úniků efektivně odhalovat.

Dílčím cílem práce je zjistit, jaká je pravděpodobná příčina páchaní daňových úniků. Aby bylo možné tento cíl naplnit, bylo třeba zvolit vhodnou výzkumnou strategii. Vybrány byly tři nejzávažnější případy daňových úniků, které byly na území České republiky spáchány před ustavením organizace daňová Kobra a pět případů, které již byly nebo jsou řešeny právě v rámci této organizace.

Analýza byla činěna z toho důvodu, aby bylo možné odpovědět na následující otázky:

1. Jakým způsobem páchají organizované skupiny nejčastěji daňové podvody?
2. Existuje nějaký společný prvek, který může napomoci při odhalování dalších podobných daňových podvodů?
3. Jaká opatření je pro maximální zabránění opakování daňových úniků vhodná učinit?

Při analýze jednotlivých případů daňových podvodů byly využity tiskové zprávy Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel. Rozbor případů mohl být učiněn také díky tzv. brífinkům, které organizace Kobra pořádá pro veřejnost v případě každého odhaleného daňového podvodu, aby nedocházelo k nesprávnému výkladu případu v médiích, jak se často stávalo v minulosti.

VÝSLEDKY A DOPORUČENÍ

Analýza daňových podvodů, které se v České republice udály za poslední dobu, ukázala, že se ve se ve všech případech jednalo o daňové úniky na DPH.

Kobra prozatím odhalila daňové úniky za celkem miliardu korun, což vypovídá o její úspěšné funkci. Jako první doporučení tak lze uvést, aby bylo v této spolupráci napříč celým ekonomickým spektrem nejen pokračováno, ale aby byla tato spolupráce

více napojena na zahraniční organizace, které v různých členských státech Evropské unie plní stejnou funkci, jako v České republice Kobra.

Výměna informací, výběr kauz i způsob, jakým budou informace uveřejňovány v médiích – to vše přispěje do budoucna k tomu, aby se daňová disciplína a daňová morálka v České republice pozvedla. Podílet se na tom bude jistě i skutečnost, že tato spolupráce nebude mít pouze represivní, ale také preventivní charakter. Také v oblasti daní samozřejmě totiž platí, že je mnohem efektivní preventivní působení, než následné dohledávání a zjišťování důsledků trestné činnosti.

U všech analyzovaných případů byly nalezeny dva shodné prvky – jednalo se vždy o daňové úniky v oblasti DPH a indicie, které vedly k odhalení tohoto druhu organizovaného zločinu, měly jeden společný rys – tím byla velmi nepravděpodobná podstata podnikatelské aktivity, tedy viditelná pochybnost. Proto lze doporučit, aby byly do budoucna preventivně prověřovány všechny případy jednání, které vykazují obdobné rysy, které vykazovaly dosud zjištěné případy daňových úniků.

Dále spatřuji několik možností, na základě kterých by mělo docházet k daňovým únikům v menší míře, v několika oblastech současné právní úpravy. Naši zákonodárci by se měli v první řadě zamyslet nad výší daňového zatížení. Z praxe je obecně známé, že zvýšení daní často vede k nechuti podílet se na jejich platbě a co více – demotivuje společnost produkovat zisk. To následně vede k realizaci daňových úniků. Proto by měla Česká republika pokračovat v nastoleném trendu, tedy ve snižování daní z příjmů, DPH by se rozhodně neměla zvyšovat.

Rovněž by čeští zákonodárci měli zjednodušovat daňové zákony. Neznalost těchto zákonů a následná právní nejistota podle mého názoru nevedou pouze k legálním únikům pramenícím z určité neznalosti zákonů, ale dávají také prostor pro realizaci daňových úniků nelegálních (tzv. přístup racionální neznalosti). Doporučením je tedy jednoznačné zjednodušení daňového práva a zpřehlednění celkového systému. Toto opatření by mělo vést k tomu, že transparentnost nedovolí daňové úniky vůbec realizovat.

Mezi další opatření, která by jistě vedla k omezení daňových úniků, patří také zvýšení četnosti daňových kontrol. Na některých místech v České republice existuje

jejich nízká periodicitu, což s sebou přináší zřejmě problematika nízkého počtu daňových správců, která je v případě zajišťování příjmů do státního rozpočtu, chybná.

ZDROJE

CEJP, Martin. a kol. Organizovaný zločin v České republice III. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. 158 s. ISBN 80-7338-027-7

PROUZA, Daniel. Daňová kriminalita. 1.vyd. Stráž pod Ralskem: Justiční akademie České republiky, 2005. 260 s. ISBN 80-239-6622-7

ŠMÍD, Tomáš, KUPKA, Petr. Český organizovaný zločin: Od vyděračů ke korupčním sítím. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. 348 s. ISBN 978-80-210-5618-3

Brífink k výsledkům prvního zásahu týmu Kobra: První úlovek Kobry: Falešné nanodisky za 270 milionů. ŠVAJDOVÁ, Jitka. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/279913-prvni-ulovek-kobry-falesne-nanodisky-za-270-milionu/>

Česká televize: Kobra hlásí další úlovek: 650 milionů za podvody s palivy. *Www.ceskatelevize.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/283174-kobra-hlasi-dalsi-ulovek-650-milionu-za-podvod-s-palivy/>

Ministerstvo vnitra ČR: Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 - 2014. *Www.mvcr.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-11-21]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-organizovanemu-zlocinu-na-obdobi-let-2011-2014-pdf.aspx>